

VÝSLEDKY DOSAVADNÍHO ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU KP LETY

Tisková zpráva ze dne 10. 9. 2019

Muzeum romské kultury ve spolupráci s týmem doc. PhDr. Pavla Vařky, Ph.D. ze Západočeské univerzity v Plzni, Filozofické fakulty, Katedry archeologie zahájilo 19. 8. 2019 archeologický výzkum v oblasti Kulturní památky Lety (v okolí památníku Zdeňka Hůly z r. 1995). Cílem tohoto výzkumu bylo nalézt hroby obětí tzv. cikánského tábora v Letech u Písku.

„Cílem výzkumu, který využívá neinvazivní metody i menší sondáž, je určení přesné polohy hřbitova obětí, způsob jejich pohřbu a stav dochování ostatků pohřbených jedinců.“, uvádí doc. Vařka. Průzkum započal 19. 8. 2019 směrem k jihu a východu bohužel s negativním výsledkem. Ve spolupráci s pamětníky pokračoval výzkum západním směrem od památníku a dne 29. 8. 2019 došlo k prvním nálezům. Doc. Vařka upřesňuje: „Nedaleko od žulového památníku byly zjištěny hrobové jámy dospělých jedinců a dětí, které považujeme za součást tzv. provizorního táborového hřbitova z roku 1943. Jeden hrob byl prozkoumán odkryvem za přítomnosti předsedy Výboru pro odškodnění obětí romského holokaustu Čenka Růžičky a na místě byla provedena antropologická analýza. Odebrané vzorky budou porovnány s výsledky testů DNA žijících příbuzných obětí holokaustu Romů za účelem identifikace pohřbeného jedince.“

Odhalený hrob se nachází západně od památníku. Výplně dalších hrobových jam zjištěných v blízkosti v odstupech 1–2 metry indikují pravidelné uspořádání. Jedná se s největší pravděpodobností o hroby obětí tábora, které se tak zřejmě nachází v severozápadní části areálu kulturní památky. V hrobové jámě byly odkryty kosterní pozůstatky ženy mladší 40 let pohřbené v rakvi. Antropologickou dokumentaci a analýzu provedl tým pod vedením Prof. Dr. Barbary Kwiatkowské (Uniwersytet Przyrodniczy, Wrocław).

Po tomto nálezů pokračoval doc. Vařka se svým týmem v ověřování řady hrobů. Zkoumaná poloha odpovídá podle pana Čenka Růžičky dochovaným vzpomínkám bývalých vězňů.

Čeněk Růžička, předseda Výboru pro odškodnění romského holokaustu, k nálezů uvádí: „Pozůstali po romských obětech nacismu s úlevou přivítali skutečnost, že se po sedmi letech pochybností o místě hrobů obětí letského koncentráku geologickým a antropologickým zkoumáním konečně zjistilo, že se hroby členů našich rodin nacházejí na ploše, na které pomník věnovaný obětem tábora bývalým prezidentem Václavem Havlem stojí. Tím ale naše práce nekončí. Zbývá ještě prostor, kde se hroby potvrdily označit a upravit tak, aby se po nich nešlapalo, pietu doplnit o kříž (všechny oběti tábora byli křesťané) a umístit klekátko, které návštěvníkovi poslouží k pomodlení se, případně k prosbě za odpuštění. I za protektorátu nebylo soužití Romů s většinou ideální. Po vyhlášení soupisu Romů z 1. srpna 1942 se navíc ještě velmi zhoršilo. V Čechách, ale i na Moravě, v té době rezonoval úzus ve smyslu „zbavíme se cikánů jednou pro vždy a nikdo nás za to nepotrestá“.“

2. 9. 2019 se na místě nálezů uskutečnila odborná archeologická komise, jejíž účastníci byli seznámeni s dosavadním průběhem a metodami výzkumu. Další archeologický výzkum bude následně probíhat v prostoru bývalého vepřína, kde byla převážná část tzv. cikánského tábora umístěna.

Určení přesné polohy hrobů obětí letského tábora bylo důležité mimo jiné i pro zadání připravované krajinářsko-architektonické soutěže k nové podobě památníku v Letech u Písku na místě bývalého vepřína.

Kontakt pro média:

Lucie Horáková, tisková mluvčí, mobil: 775 407 065, e-mail: media@rommuz.cz